

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Педагогічний факультет**  
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
**ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)  
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол №1 від «29» серпня 2023 р.

## 1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основа наукових досліджень
Викладач (і)	д.п.н., професор Лисенко Неллі Василівна, д.ф., асистент Незамай Мар'яна Ігорівна
Контактний телефон викладача	0661735544 0984916017
Е-mail викладача	<a href="mailto:nelly.lysenko@pnu.edu.ua">nelly.lysenko@pnu.edu.ua</a> <a href="mailto:nezamay.mariana@pnu.edu.ua">nezamay.mariana@pnu.edu.ua</a>
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	<a href="http://www.d-learn.pu.if.ua/">http://www.d-learn.pu.if.ua/</a>
Консультації	Індивідуальні та групові консультації

## 2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Основи наукових досліджень» включає в себе інформацію щодо основних концепцій філософської методології науки, особливостей організації, проведення та презентації наукового дослідження. В процесі вивчення дисципліни студенти мають вивчити основні теоретичні поняття та підходи до проведення наукових досліджень, для чого в рамках дисципліни передбачається вивчення основних концепцій філософської методології науки, з'ясування сутності науки як такої та ролі особистості науковця в процесі формування наукової школи. Ознайомити з системою загальнолюдських цінностей. Сформуванню світогляд як складову побудови наукового знання.

Окрім того, студенти мають вивчити основні поняття і категорії наукової методології, опанувати методи наукових досліджень та ознайомитись з особливостями організації і структури наукового дослідження.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації навчально-виховного процесу вищої освіти.

## 3. Мета та цілі навчальної дисципліни

**Метою курсу** є опанування знаннями та вміннями щодо застосування закономірностей наукового пізнання, логічних законів та форм, рівнів методології, принципів і методів наукового пошуку, а також оформлення та представлення на захист результатів проведеного наукового дослідження.

**Основними завданнями вивчення дисципліни** є: оволодіння знаннями щодо сутності та видів науково-дослідних робіт, вимог до наукових публікацій, законів і категорій науки, логічними формами наукового мислення, методологічних рівнів, принципів й методів наукового пошуку, напрацювання

навичок у їх використанні, застосуванні методологічних принципів і методів наукового дослідження, організації та здійсненні наукового дослідження, оформлення й оприлюднення результатів наукових досліджень (в.т.ч. курсової роботи).

#### **4. Програмні компетентності та результати навчання**

##### ***Компетентності (за освітнім стандартом):***

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

##### ***Загальні компетентності (за професійним стандартом):***

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (*соціальна компетентність*).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (*лідерська компетентність*).

ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проєктами, критично мислити (*підприємницька компетентність*).

##### ***Професійні компетентності (за професійним стандартом):***

###### ***Трудові функції:***

###### **В. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу**

В1.1 *Психо-емоційна* Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії.

###### **Г Професійний розвиток та самовдосконалення**

Г1.2 *Здатність до навчання впродовж життя* Здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

###### **ПРН:**

ПРН-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН-12 Будуванати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта

педагогічної праці.

ПРН-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

### 5. Організація навчання

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

#### Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
	Дошкільна освіта	Перший	Нормативний

#### Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Наука - продуктивна сила розвитку суспільства	2	2	10
Тема 2. Формальна і неформальна логіка.	2	2	10
Тема 3. Форми організації навчального процесу у ЗВО.	2	4	10
Тема 4. Організація науково-дослідної роботи студентів	2	4	10
Тема 5. Методологія та методи наукового дослідження	2	2	10
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	4	10
ЗАГ.:	12	18	60

## 6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю - екзамен (за роботу на практичних заняттях 5x9=45 балів, 5 балів - КСР). Максимальна-50 балів, екзамен 50 балів
Вимоги до письмової роботи	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Екзамен, комбінована

## 7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).</li> <li>- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).</li> <li>- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</li> <li>- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.</li> </ul> <p>Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою: <a href="https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/">https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/</a></p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</li> <li>- Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022 р.)</li> </ul>

	<p>Ознайомитися з положеннями можна за адресою:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/</a></p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” ( введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за адресою:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</a></p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти»</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за адресою:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/">https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</a></p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.</p>
Неформальна освіта	<p>Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.</p> <p>Можливість зарахування неформальної освіти регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)»</p> <p>Ознайомитися з положеннями можна за адресою:  <a href="https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf">https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</a></p>

## 8. Рекомендована література

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посібник. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Дейниченко Г.В., Постнов Г.М. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків: Вид-во ХДУХТ, 2014. 115 с.
4. Ковшун Н.Е., Ляхович О.О. Основи наукових досліджень : конспект лекцій. Рівне : НУВГП, 2019. 90 с.
5. Лаппо В.В. Основи педагогічних досліджень : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с.
6. Лисенко Н.В., Лисенко О.М., Незамай М.І. Організація та методичний супровід науково-дослідної діяльності студентів : методичний посібник на допомогу студентам спеціальності 012 Дошкільна освіта з вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень». Івано-Франківськ, 2024. 114 с.
7. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с.
8. Мельниченко О.А. Методологія організації наукових досліджень : конспект лекцій. Харків : ФО-П Леонов Д.С., 2016. 27 с.
9. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / В.М. Михайлова та ін. Харків : Вид-во ХДУХТ, 2014. 220 с.
10. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. 2-е вид., змін. та доп. Вінниця : ВНТУ, 2015. 317 с.
11. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / за заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с
12. Тулайдан В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Ужгород, 2017. 105 с.
13. Чмиленко Ф.О., Жук Л.П. Методологія та організація наукових досліджень : посібник. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
14. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Рівне : Вид-во НУВГП, 2016. 151 с.

Викладач \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ Неллі ЛИСЕНКО доктор  
педагогічних наук, професор  
кафедри теорії та методики  
дошкільної і спеціальної освіти